

MATRICA E REKOMANDIMEVE		SEKRETARIATI	
NDËRVEPRIMI BIZNES – BASHKI		KËSHILLI I INVESTIMEVE	
MBI TRANSPARENCËN, SHËRBIMET DHE ZHVILLIMIN EKONOMIK VENDOR		JANAR 2020	
SHTYLLA	REKOMANDIMI	INSTITUCIONI PËRGJEGJËS	AFATI
1. LIGJORE	<p>Rekomandim 1 <i>Harmonizimi i legjislacionit në fushën e taksave dhe tarifave vendore me legjislacionin e ri për vetëqeverisjen vendore.</i> Ligji nr.9632 datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave Vendore” (i ndryshuar) duhet të harmonizohet me ligjin nr. 139/2015 “Për Vetëqeverisjen Vendore” dhe ligjin nr. 68/2017 “Për Financat e Vetëqeverisjes Vendore”. Eshtë e nevojshme:</p> <p>a. Shfuqizimi i nenit 22/5 paragrafi 2 në ligjin nr.9632 date 30.10.2006.</p> <p>b. Saktësimi i kategorisë së taksës së kalimit të së drejtës së pronësisë për pasurinë e paluajtshme për individë, personat fizikë dhe juridikë, nëse është taksë kombëtare apo taksë vendore.</p> <p>Duke u nisur nga ndryshimet e shumta dhe të shpeshta që ka pësuar ligji nr.9632 datë 30.10.2006 “Për Sistemin e Taksave dhe Tarifave Vendore” duke u ndryshuar në total 17 herë për vetëm 39 nene, në afatgjatë <i>sugjerohet hartimi i një ligji të ri dhe gjithëpërfshirës që të garantojë unitetin e normave juridike dhe koherenën e tyre në një kontekst afatgjatë.</i></p>	MFE	Afatmesme
	<p>Rekomandim 2. <i>Zbatimi i detyrimit ligjor sipas nenit 25 paragrafi ç) i ligjit 68/2017 për ndarjen e 2% të të ardhurave nga tatimi mbi të ardhurat personale, njësisë të vetëqeverisjes vendore.</i> <u>Të specifikohet nga MFE formula e ndarjes së këtij tatimi sipas secilës bashki.</u></p>	MFE	Afatmesme

Matrica e Rekomandimeve NDËRVEPRIMI BIZNES – BASHKI është rezultat i Notës Teknike përgatitur nga Sekretariati i Këshillit të Investimeve. Qëllimi i Matricës është të përmbledhë Rekomandimet dhe Zgjidhjet e propozuara në Notën Teknike. Matrica shërben edhe si një Plan i Brendshëm Monitorues i Sekretariatit në mënyrë që të ndjekë zbatimin e Rekomandimeve.

	<p>Rekomandim 3 <i>Publikimi dhe rritja e transparencës mbi taksat dhe tarifatat vendore për biznesin nëpërmjet:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Informimi mbi taksat/tarifatat vendore për t'u pagesuar dhe procedurat që lidhen me pagimin e tyre me mjete komunikimi lehtësisht të arritshme: p.sh. njoftime në llogarinë online të taksave dhe tarifave vendore, njoftime me e-mail, faqen e internetit. 2. Publikimi i VKB-ve mbi taksat dhe tarifatat në mënyrë të integruar dhe të konsoliduar; 3. Marrja e masave nga bashkitë për publikimin në kohë reale të VKB në platformën ekzistuese vendime.al. Dhe në seksione të dedikuara brenda faqes së tyre të internetit. 	<p>Bashki/MFE/ MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatmesme</p>
<p>2. TRANSPARENCA DHE EDUKIMI FISKAL</p>	<p>Rekomandim 4. <i>Përgatitja, bërja publike dhe lehtësisht e arritshme e një seksioni të dedikuar mbi procedurat e ankimit administrativ në njësitë e vetëqeverisjes vendore.</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modelet standarde të Njoftimit të Vlerësimit Tatimor të parashikojnë në mënyrë konkrete: a) të drejtën e tatimpaguesit për ankimim; b) mënyrat e ankimit; c) afatin brenda të cilit duhet të bëhet ankimimi; d) strukturën përjegjëse për shqyrtimin e ankimit administrativ dhe e) linkun mbi informacionin e detajuar për të drejtat dhe detyrimet e palëve në një procedurë efektive të ankimit administrativ. 2. Struktura e Shqyrtimit të Ankimit/Apelimit Administrativ në Bashki të publikojnë: kompetencat, bazën ligjore të funksionimit të saj dhe vendimet përfundimtare mbi ankimet administrative (duke anonimizuar në këto vendime të dhënat personale për aq sa është e mu), për të mundësuar unifikimin e praktikave dhe transparencë për të gjitha palët e përfshira. 	<p>Bashki/MFE/ MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>

SHKURTIME:

MFE- Ministria e Financave dhe Ekonomisë

	<p>Rekomandim 5 <i>Përgatitja e një Manuali kombëtar për përcaktimin e nivelit të tarifave në rastet kur kjo mungon.</i> Në hartimin e udhëzimit/ metodologjisë si edhe përcaktimin e tarifave, KB përkatës duhet mbajtur parasysh parashikimet e ligjit se tarifa duhet orientohet drejt mbulimit të kostos së shërbimit të ofruar. Metodologjia nuk duhet të cenojë parimet e autonomisë vendore të parashikuara nga ligji, por duhet të vendosë disa standarde mbi arsyetimin e përcaktimit të nivelit të tarifave dhe mbi arsyetimin e diferencimit ndërmjet taksapaguesve që janë subjekt i niveleve të ndryshme të së njëjtës tarifë. Referencë udhëzimi mbi miratimin e metodologjisë për llogaritjen e tarifës së pastrimit</p>	<p>Bashki/MFE/ MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>
	<p>Rekomandim 6 <i>Bashkitë të mundësojnë përditësimin në kohë reale të (1) detyrimeve të shlyera dhe/ ose të mbartura nga bizneset, si edhe (2) të informacionit mbi bizneset (administratorin).</i> Në lidhje me sa më sipër sugjerohet krijimi i një ndërfaqe informative të shkëmbimit të informacionit online mes bashkive dhe bankave të nivelit të dytë. Mjaft i rëndësishëm do ishte edhe unifikimi/standardizimi i formateve elektronike të urdhrave të bllokimit.</p>	<p>Bashki/MFE/ MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>
	<p>Rekomandim 7. Bashkitë të bëjnë transparencë mbi metodologjitë në lidhje me vendosjen dhe llogaritjen e tarifave për shërbimet e ofruara si p.sh për referencë modeli i ndjekur për vendosjen e tarifës së pastrimit.</p>	<p>Bashki /MFE/MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatmesme</p>

MB – Ministria e Brendshme

MSHMS- Ministri i shtetit për sipërmarrjen

BT – Bashkia Tiranë

ASHK – Agjencia Shtetërore e Kadastrës

UCCIAL – Unioni i Dhomave të tregtisë dhe industrisë

3. SHËRBIME	<p>Rekomandim 8. <i>Zbatimi në praktikë i standardit të shërbimeve.</i> Në koordinim qeveri qendrore-njësi të vetëqeverisjes vendore të mundësohet: 1. Hartimi dhe vendosja e standardeve kombëtare minimale të ofrimit për të gjitha shërbimet e ofruara në nivel lokal; 2. ngritja e një sistemi për matjen e performancës në nivel bashkie, në lidhje me ofrimin e shërbimeve ndaj qytetarëve/biznesit bazuar në indikatorë konkretë</p>	<p>Bashki /MFE/MB/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/ Bashki</p>	<p>Afatgjatë</p>
	<p>Rekomandim 9. <i>Dixhitalizimi i shërbimeve administrative në nivel vendor në kuadër të reformës së derregullimit.</i> 1. Dërgimi online i Njoftimeve të Detyrimeve Tatimore Vendore, nëpërmjet sistemit vendor të taksave dhe tarifave vendore që duhet të bëhet i zbatueshëm në të gjitha bashkitë në vend. 2. Të thjeshtohet procedura dhe dokumentacioni që u kërkohet bizneseve për regjistrim në bashki p.sh. lehtësim i barrës së bizneseve për marrjen e dokumentave që mund të shkëmbehen mes vetë zyrave të shtetit.</p>	<p>Bashki MFE/MB/MSHMS/Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>
4. ZHVILLIMI EKONOMIK	<p>Rekomandim 10. <i>Krijimi i platformave funksionale lokale dhe rajonale të bashkëpunimit për zhvillimin ekonomik në nivel lokal dhe rajonal, me pjesëmarrjen e bashkive, bizneseve, komunitetit, institucioneve financiare etj.</i></p>	<p>Bashki /Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>
	<p>Rekomandim 11. <i>Rritja e transparencës mbi vendimmarrjen e bashkive në lidhje me projektet dhe programet e zhvillimit vendor nëpërmjet publikimit periodik dhe paraprak të tyre, në mënyrë që bizneset të përgatisin në kohë planet e tyre të biznesit. E rëndësishme është që të publikohet në faqet e internetit të</i></p>	<p>Bashki /Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatmesme</p>

	bashkive dhe një “pasaportë potenciali për investime” me të dhëna konkrete edhe mbi forcën e punës, edukimin, punësimin dhe të gjithë faktorëve të tjerë që ndikojnë në tërheqjen e investimeve.		
	Rekomandim 12. <i>Regjistrimi në ASHK i asetëve/pasurive të paluajtshme nën administrimin e bashkive.</i> Publikimi i tyre, transparenca mbi statusin e procesit të transferimit dhe regjistrimit të këtyre pronave, si dhe bërja e vlefshme për shfrytëzim në mbështetje të zhvillimit ekonomik e në funksion të krijimit të të ardhurave.	Bashki / ASHK/ Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/ Shoqata për autonominë vendore/ Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/	Afatgjatë
	Rekomandim 13. <i>Duhet të përfundohet procesi i nisur tashmë i kalimit të funksioneve të reja tek bashkitë në aspektin e përkufizimit të qartë të tyre dhe të kompetencave mbi to në legjislacionin, si edhe shoqërimi i tyre me paketën e duhur financiare. (p.sh: Këtu mund të përmendet fakti se ushtrimi i këtyre funksioneve nga njësitë vendore është shoqëruar me problematika lidhur me pamjaftueshmërinë financiare për ofrimin e këtyre shërbimeve sipas standarteve të përcaktuara në legjislacionin përkatës (p.sh Ligji për mbrojtjen nga zjarri dhe shpëtimi, vendos disa standarte, të cilat janë të pamundura të plotësohen nga bashkitë me fondet e transferuara nga buxheti qendror).</i>	Ministrite/ MB/ Bashki Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/ Shoqata për autonominë vendore/ Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/	Afatmesme
	Rekomandim 14. <i>Zbatimi dhe vënia në funksion i projektit TEDA në Bashkinë Tiranë dhe replikimi i modelit në rajone/bashki të tjera me plane konkrete të zhvillimit ekonomik.</i>	BT/ MB/ Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/ Shoqata për autonominë vendore/ Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/ Bashki	Afatgjatë
5. PROPOZIME NGA ANETARET	Rekomandim 15. <i>Zbatimi dhe intensifikimi i konsultimeve Bashki- Biznese për të trajtuar dhe analizuar zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm. . Zbatimi dhe intensifikimi i konsultimeve Bashki- Biznese për të trajtuar dhe analizuar zhvillimin ekonomik të qëndrueshëm. Nga anëtarët e KI referencë iu bë Këshillit Ekonomik (ngritur nga BT) si model që duhet të vijojë funksionimin nga kjo Bashki dhe të replikohet edhe në</i>	Bashki/ Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/ Shoqata për autonominë vendore/ Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/	Afatmesme

	<p>bashki të tjera. (DHTTT/UCCIAL). Përmes konsultimeve, bashkitë mund të përfitojnë nga idetë e bizneseve për rritjen e efikasitetit dhe rritjen e të ardhurave të tyre si psh. përpunimi i mbetjeve organike në pleh për bujqësinë, në vend që të paguhet vetëm tarifa nga biznesi për dërgimin e tyre në landfill (Edipack sh.p.k.)</p>		
	<p>Rekomandim 16. <i>Ngritje kapacitetesh e Bashkive mbi përgatitjen cilësore të raportimeve financiare në mënyrë periodike dhe bërja e tyre publike.</i> Kjo është një domosdoshmëri për investitorët potencialë, transparencë ndaj komunitetit, do shërbente për të shqyrtuar efikasitetin e punës së secilës bashki dhe do rriste mundësitë e kreditimit të Bashkive me qëllim rritjen e investimeve dhe zhvillimin ekonomik.(EBRD)</p>	<p>MFE/ Bashki/ Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore/Shoqata për autonominë vendore/Shoqata e Bashkive e Shqipërisë/</p>	<p>Afatgjatë</p>

DHTI TR – Dhoma e Tregtisë dhe Industrisë Tiranë

AFATI:

Afatshkurtër- periudhë nga 1 muaj në 6 muaj.

Afatmesëm – periudhë nga 6 muaj në 1 vit.

Afatgjatë - periudhë mbi 1 vit.